

Stiftelsen
Rettferd

Tlf.: 03142
Internett: www.rettferdnorge.no
E-post: post@rettferdnorge.no
Org.nr: 971 305 991

Til:
Innlandet Fylkeskommune

Høringsuttalelse «Ny skole- og tilbudsstruktur»

Stiftelsen Rettferd ønsker med dette å fremme stiftelsens mening om ny skole- og tilbudsstruktur i Innlandet fylkeskommune gjennom denne høringsuttalelsen.

Kort om Stiftelsen Rettferd.

Stiftelsen Rettferd ble til for å hjelpe mennesker med oppreisning fra det offentlige, men har over tid sett at enkeltpersoner henvender seg til oss også i ulike typer livskriser for å få hjelp. Vi er en liten stiftelse, med få ansatte som yter mye hjelp med små ressurser. Vårt hovedkontor er på Dokka i Innlandet fylke.

Per nå er det over 600 mennesker som vi har pågående arbeid med å hjelpe å få oppreisning etter rettsvederlagsordningen. I tillegg bistår vi i rundt 45-50 NAV-henvendelser hver måned. Vår stiftelse har alltid prioritert arbeid for å hjelpe mennesker i en vanskelig livssituasjon. Stiftelsen har bidratt til at over 3000 mennesker har fått til sammen over 450 millioner kroner i offentlig oppreisning. Våre brukere er Norges dårlige samvittighet.

Ny skole- og tilbudsstruktur

Etter Stiftelsen Rettferd sin oppfatning gir forslag til ny fremtidig skole- og tilbudsstruktur som nå er på høring grunn til vesentlig bekymring. Ikke bare fordi stiftelsen registrerer at en av de foreslåtte nedlagte videregående skolene er Dokka VGS som ligger i samme kommune hvor Stiftelsen Rettferd selv har hovedkontor, men fordi Stiftelsen Rettferd oppfatter det slik at forslaget til ny skolestruktur i særdeleshet svikter de enkeltpersonene i regionen som står i stor fare for å havne i utenforskap. Ved å potensielt legge ned skoler i et område som allerede er sterkt preget av høy grad av utenforskap, så er faren stor for at denne negative samfunnstrenden i særlig Søndre- og Nordre Land øker.

Å være ung og stå utenfor både utdanning og arbeid kan være begynnelsen på en lang karriere i utenforskap. Økningen vi har sett i denne gruppen de siste tiårene er foruroligende. I vår rapport «*Hvem er de unge uføre*» som ble forfattet av Tonje Fyhn, PhD, forsker II i forskningsgruppen Arbeidsliv hos forskningsinstituttet NORCE, viser vi blant annet til at om man har en svak eller manglende tilknytning tilarbeidslivet i ung alder, er det langt vanskeligere å etablere en tilknytning på et senere tidspunkt. Lav utdanning eller manglende videregående skole ser ut til å være den mest gjennomgående demografiske faktoren blant dem som blir uføre i ung alder. I rapporten «*Veien til uføretrygd i Norge*» fra Frischsenteret, viser en studie gjort blant uføre i alle aldre fant at manglende utdanning økte sannsynligheten for å bli ufør i voksen alder: De med kun obligatorisk grunnskole hadde 25% sannsynlighet for å bli ufør, mot bare 7% av dem som hadde høyere utdanning.

Et voksenliv som begynner med uføretrygd kan med andre ord resultere i et liv på siden av samfunnet. Dette gir også samfunnsøkonomiske konsekvenser, både knyttet til mange år med skattefinansierte trygdeutbetalinger, kombinert med manglende verdiskapning og produktivitet på arbeidsmarkedet fra personene som står utenfor arbeidslivet i nesten hele sin yrkesaktive alder. Videre tilsier den demografiske utviklingen med den kommende eldrebølgen at befolkningen vil bli «topptung», på den måten at avgangen fra arbeidslivet blir større enn tilgangen til det, og at man får et underskudd på arbeidskraft. Derfor blir høy yrkesdeltakelse i overskuelig fremtid spesielt viktig.

Å fullføre videregående skole reduserer sjansen for uføretrygd og utenforskap, og således må fylkeskommunen som skoleeier gjøre vesentlig mer for å hindre frafall videregående opplæring i Innlandet. Å legge ned skoler i elevenes nærmiljø vil være motsatt vei å gå.

På bakgrunn av overnevnte innspill er Stiftelsen Rettferds klare råd til Innlandet fylkeskommune å utrede saken på nytt, og her ivareta hensynet til regionens mest utsatte.

Vennlig hilsen

Stiftelsen Rettferd